

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۶ / ۳	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
الف	<p>معنی و مفهوم شعر و نثر</p> <p>ابیات و عبارات زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.</p> <p>۱- هوا گرگ و میش بود.</p> <p>۲- به صرافت افتادم.</p> <p>۳- بادهای تند گاهی قیه می کشیدند.</p> <p>۴- شبگیر غم بود.</p> <p>۵- لابه‌ی رستم در اسفندیار کارگر نیفتاد.</p> <p>۶- و ز ابر مر او را به سوی خاک فروکاست</p> <p>۷- بوسه‌ل برخواست، نه تمام و بر خویشتن می ژکید.</p> <p>۸- تخم خرمايي به تربيتش نخل باسق گشته.</p> <p>۹- بازگشت و دفتر خود باز کرد وصف او بر قدر فهم آغاز کرد</p> <p>۱۰- صیاد گرازان به تگ ایستاد، تا ایشان را در ضبط آرد.</p> <p>۱۱- هم حرکاتش متناسب به هم هم خطواتش متقارب به هم</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۱</p> <p>۱</p>
ب	<p>لغات</p> <p>معنی لغات و ترکیب‌های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>۱۲- با تنهایی این کوه <u>مراوده</u> می کند.</p> <p>۱۳- روز و شب با <u>مباهات</u> و با شادی و غرور به تصدیق می نگرست.</p> <p>۱۴- در سرتاسر قلمرو خود <u>چاووش</u> در داد.</p> <p>۱۵- <u>خیط</u> و <u>خطایم</u> با خودم بود.</p> <p>۱۶- خم آورد بالای <u>سرو سهی</u></p> <p>۱۷- <u>جبه‌ای</u> داشت <u>جیری</u> رنگ با سیاه می زد.</p> <p>۱۸- بدان یک چشم <u>اعورانه</u> بدو درمی نگرست.</p> <p>۱۹- در ناحیه‌ی <u>شقیقه‌اش</u> یک سوراخ دیده می شد.</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p>
پ	<p><u>خودآزمایی</u></p> <p>۲۰- در بیت «بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد» منظور از «تقصیر» چیست؟</p> <p>۲۱- با توجه به بیت زیر چه چیزی جان عاشق را در آتش هجران زنده نگه می دارد؟ «نسوزد جان من یک باره در تاب / که امیدت زند گه‌گه بر او آب»</p> <p>۲۲- در شعر زیر منظور از «تاج» و «خسوف‌های کز خیم» چیست؟ «ولادت که روزگاری از گوهر نور بود / به سوی بلوغ می خزد و آن گاه که تاج بر سرش نهادند / خسوف‌های کز خیم شکوهش را به ستیز بر می خیزند.»</p> <p>۲۳- منظور از قسمت مشخص شده در متن زیر چیست؟ «قیامت سخت نزدیک است، حساب این نتوانم داد و نگویم که مرا سخت <u>در بایست نیست</u>»</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم»	

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۳ / ۶ / ۱۳۹۰	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	۲۴- پیام اصلی بیت زیر را بنویسید. «هر کسی را سیرتی بنهادهام هر کسی را اصطلاحی داده‌ام»	۰/۵
	۲۵- چرا داستان «گل‌دسته‌ها و فلک» را یک داستان نمادین می‌دانیم؟	۰/۵
	۲۶- در بیت «وادی پر از فرعونیان و قبطیان است / موسی جلودار است و نیل اندر میان است» الف) منظور از «موسی» چیست؟ ب) «نیل اندر میان بودن» کنایه از چیست؟	۰/۵
ت	دانش‌های ادبی ۲۷- کدام چهره‌ی ادبی در بحبوحه‌ی حمله‌ی مغول کتاب مرصادالعباد را نوشت؟ ۲۸- جامی کتاب بهارستان را به تقلید از کدام اثر نوشت؟ ۲۹- از عناصر داستان «لحن» و «زاویه‌ی دید» را در عبارت زیر بنویسید. «مرد همین که دید تزار از خواب برخاسته و نگاهش می‌کند، با صدای ضعیف گفت: مرا ببخش.» ۳۰- اغلب نوشته‌های پرویز خرسند درباره‌ی چه موضوعی است؟ یک نمونه از آثار این نویسنده را بنویسید. ۳۱- در مصراع دوم بیت زیر «مشبه» و «مشبه‌به» را مشخص کنید. «زرین‌قبا، زره زن از ابر سحرگهی کان جا چو پیک بسته‌قبا می‌فرستمت» ۳۲- هر یک از قسمت‌های مشخص شده در ابیات زیر، در پدید آمدن کدام آرایه‌ی ادبی مؤثر بوده است؟ الف) شمع جویی و آفتاب بلند روز بس روشن و تو در شب تار ب) از خون و گل و شکوفه تابوت شهید بر موج بلند دست‌ها رنگین بود ۳۳- نویسنده‌ی هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) آواز گل‌سنگ ب) دیوید کاپرفیلد	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
ث	درک مطلب ۳۴- بیت «بار یابی به محفلی کان جا / جبرئیل امین ندارد بار» تلمیح به چه واقعه‌ی تاریخی دارد؟ ۳۵- مفهوم کنایی مصرع دوم بیت زیر را بنویسید. «تو با من به بیداد کوشی همی دو چشم خرد را بپوشی همی» ۳۶- در عبارت «الطاف الوهیت به سرّ ملایکه فرومی گفت ...» منظور از «سرّ» چیست؟ ۳۷- در بیت زیر از درس آفتاب پنهانی شاعر چه کسی را «خطّ پایان سفر عشق» می‌داند؟ «کسی که نقطه‌ی آغاز هر چه پرواز است تویی که در سفر عشق خطّ پایانی» ۳۸- در عبارت زیر کدام ویژگی اخلاقی به اهل هنر نسبت داده شده است؟ «رضا خان - استاد، این چه سماجتیه که اهل هنر دارند در نبوسیدن دست قدرت؟ تکبر نیست؟» ۳۹- «غمزه‌ی غمازه شدن» «خاک» در بیت زیر بیانگر چه معنایی است؟ «آب چه دانست که او گوهر گوینده شود؟ / خاک چه دانست که او غمزه‌ی غمازه شود» ۴۰- کنایه به کار رفته در مصراع دوم بیت زیر بیانگر چه مفهومی است؟ «این چه ژاژ است و چه کفر است و فشار پنبه‌ای اندر دهان خود فشار»	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»	

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۶ / ۳	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	<p>۴۱- با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>«ماه / روشنی‌اش را / در سراسر آسمان / می‌پراکند / و لکه‌های سیاهش را برای خود نگه می‌دارد!»</p> <p>الف) «ماه» نماد چیست؟</p> <p>ب) منظور از «لکه‌های سیاه» چیست؟</p>	۰/۵
	<p>۴۲- با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>«حسنک پیدا آمد، بی‌بند؛ ... دستاری نشابوری مالیده و موزه‌ی میکائیلی نو در پای و موی سر مالیده، زیر دستار پوشیده کرده اندک‌مایه پیدا می‌بود.»</p> <p>الف) «مالیده» در مورد دستار به چه معنایی است؟</p> <p>ب) «بی‌بند» به چه معنایی است؟</p>	۰/۵
	<p>۴۳- با توجه به عبارت «امیر نامه‌ها فرمود به غزنین و مثال داد تا هزارهزار درم به مستحقان و درویشان دهند.»</p> <p>به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>الف) «مثال داد» به چه معنایی است؟</p> <p>ب) معادل امروزی «هزارهزار» را بنویسید.</p>	۰/۵
ج	<p>حفظ شعر</p> <p>ابیات زیر را کامل کنید.</p> <p>۴۴- با ساریان بگویند آب چشمم</p> <p>۴۵- دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند</p> <p>۴۶- پیش صاحب‌نظران ملک سلیمان است</p> <p>۴۷- طره‌ی پریشانش دیدم و به دل گفتم</p> <p>۴۸- بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>
	«باغ اندیشه‌تان شکوفه باران باد»	جمع نمره ۲۰

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۳ / ۶ / ۱۳۹۰
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	با تشکر از دقت نظر همکاران محترم، راهنمای زیر جهت هماهنگی و سادگی در تصحیح، خدمت شما ارائه می‌گردد. به پاسخ‌های درست و مشابه نمره تعلق می‌گیرد.	
الف	معنی و مفهوم شعر و نثر	
۰/۲۵	۱- صبح بسیار زود بود. هوا طوری بود که تشخیص گرگ و میش دشوار بود. یا هوا طوری بود که تاریکی و روشنی در هم می‌آمیخت. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲- قصد انجام کاری کردم. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۳- گاهی بادهای تند جیغ می‌کشیدند. (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۴- صبح (روزگار) غم‌انگیزی بود. (۰/۲۵)	
۰/۵	۵- التماس (تواضع) (۰/۲۵) رستم در اسفندیار اثر نکرد. (۰/۲۵)	
۰/۵	۶- او را از ابر، بر روی زمین انداخت. (۰/۵)	
۰/۵	۷- بوسه‌ل از جای خود برخاست ولی نه کامل (۰/۲۵) و زیر لب غرولند می‌کرد. (۰/۲۵)	
۰/۷۵	۸- دانه‌ی خرمایی (۰/۲۵) با پرورش خداوند (۰/۲۵) درخت نخل بزرگی شده است. (۰/۲۵)	
۰/۷۵	۹- برگشت و به شرح آن چه دیده بود پرداخت (۰/۲۵) و از او (شمع) به اندازه‌ی درک خود توصیف کرد. (۰/۵)	
۱	۱۰- صیاد آرام (جلوه‌کنان، با ناز) (۰/۲۵) شروع به دویدن کرد (۰/۵) تا آن‌ها را بگیرد (۰/۲۵)	
۱	۱۱- هم حرکاتش با هم هماهنگ بود (۰/۵) هم قدم‌هایش (۰/۲۵) به هم نزدیک بود (۰/۲۵)	
ب	لغت	۲
	۱۲- دوستی، رفت و آمد (۰/۲۵)	
	۱۳- فخر کردن، نازیدن (۰/۲۵)	
	۱۴- بانگ، جار، ندا (۰/۲۵)	
	۱۵- بی‌راه رفتن، کژ (گژ) رفتن (۰/۲۵)	
	۱۶- بلند، راست، کشیده (۰/۲۵)	
	۱۷- کبود رنگ (۰/۲۵)	
	۱۸- یک چشم، مثل آدم اعور (۰/۲۵)	
	۱۹- قسمت فوقانی خارجی استخوان سر، گیج‌گاه (۰/۲۵)	
پ	خودآزمایی	
۰/۲۵	۲۰- کوتاهی در عبادت (۰/۲۵)	
۰/۲۵	۲۱- امید (امیدواری به وصال معشوق) (۰/۲۵)	
۰/۵	۲۲- تاج: کمال، جوانی (۰/۲۵) خسوف‌های کژخیم: حوادث ناگوار (۰/۲۵)	
۰/۵	۲۳- به آن نیاز نیست؛ ضروری نیست. (۰/۵)	
۰/۵	۲۴- خداوند انسان‌ها را با خصلت و عادات مختلف آفریده است و هر کس با زبان خاص خود منظور خود را بیان می‌کند. (خلقت متفاوت انسان‌ها) (۰/۵)	
«ادامه در صفحه‌ی دوم»		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۶ / ۳
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	۲۵- زیرا در این داستان نویسنده از کلماتی مانند گل‌دسته، مناره، مسجد، فلک و... بهره گرفته است و با به کار بردن آن‌ها در غیر معنای حقیقی (به صورت نماد) داستانی نمادین خلق کرده است. (۰/۵) یا واژه‌های فلک، گل‌دسته، پله، بالا رفتن و... رمزگونه و نماد اوج‌گرایی هستند و میل به صعود و اوج‌گرایی انسان را نشان می‌دهند.	۰/۵
	۲۶- الف: امام خمینی (ره) (۰/۲۵) ب: وجود مشکلات (۰/۲۵)	۰/۵
ت	دانش‌های ادبی ۲۷- نجم‌الدین رازی (دایه) (۰/۲۵) ۲۸- گلستان (۰/۲۵) ۲۹- لحن: جدی (۰/۲۵) ۳۰- عاشورایی (۰/۲۵) مرثیه‌ای که ناسروده ماند، برزیگران دشت خون، آن جا که حق پیروز است. (ذکر یک مورد) (۰/۲۵) ۳۱- مشابه: ت (تو) در می‌فرستمت (۰/۲۵) ۳۲- الف: استعاره (۰/۲۵) ۳۳- الف: فاطمه راکعی (۰/۲۵)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
ث	درک مطلب ۳۴- معراج پیامبر (ص) (۰/۲۵) ۳۵- خلاف عقل رفتار می‌کنی (۰/۲۵) ۳۶- قلب، باطن (۰/۲۵) ۳۷- امام زمان (عج) (۰/۲۵) ۳۸- سر فرو نیاوردن در برابر حاکمان (۰/۵) ۳۹- نشان‌دهنده‌ی اسرار و رازهای الهی (۰/۵) ۴۰- ساکت باشی (۰/۵) ۴۱- الف: نماد انسان‌های ایثارگر و باگذشت (۰/۲۵) ۴۲- الف: خوب و مرغوب (۰/۲۵) ۴۳- الف: دستور داد (۰/۲۵)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
ج	حفظ شعر ۴۴- احوال (۰/۲۵) ۴۵- ظلمت (۰/۲۵) ۴۶- باد (۰/۲۵) ۴۷- این همه پریشانی بر سر پریشانی (۰/۵) ۴۸- کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران (۰/۵)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	جمع نمره	۲۰
	همکاران گرامی، خسته نباشید	